

Chișinău, str. Kiev, 3 Republica Moldova
MD-2068, tel. (+373 22) 43 80 02,
tel./fax (+373 22) 43 80 02, e-mail: jrc@justice.md

Chisinau, Kiev 3. street, Republic of Moldova
MD-2068, tel. (+373 22) 43 80 02,
tel./fax (+373 22) 43 80 02, e-mail: jrc@justice.md

Dosar nr. 3-2311/2021
REGISTRATURII
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
SEDIUL RÎȘCANI
Ieșire Nr. 19036
" 14 " 12 20 22

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu, 28.

Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani), Vă remite spre examinare sesizarea privind excepția de neconstituționalitate - a prevederilor art. 22¹ alin. (1) lit. c) pct. 6 din **Legea nr. 283/2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază, combinat cu prevederile art. 111 alin. (3) și art. 112 alin. (2) din Codul penal al Republicii Moldova**, înaintată în conformitate cu art. 135 alin. (1), lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, formulată reprezentantul Inspectoratului Național de Securitate Publică, Veaceslav Eșanu în cauza de contencios administrativ intentată de Poparcea Valeriu împotriva Inspectoratului Național de Securitate Publică și Inspectoratul General al Poliției, persoană terță SRL „Combat Service”, cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil.

Anexe:

1. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate pe 11 file;
2. Copia cererii de chemare în judecată și a actelor anexate, pe 15 file;
3. Copia încheierii nr. 3-2311/2021 din 13.12.2022.

Judecătorul
Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani)

Igor Barbacaru

09:25
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA
Intrare Nr. 2289
" 23 " 12 2022

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

a articolului 22¹ alin. (1) lit. c) pct. 6 din Legea nr. 283/2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază, combinat cu prevederile art. 111 alin. (3) și art. 112 alin. (2) din Cod penal al Republicii Moldova nr. 985/2002

A. Autorul excepției de neconstituționalitate**1. Nume**

Inspectoratul național de securitate publică

3. Adresă

mun. Chișinău, str. Doina 102

4. Telefon, e-mail

tel. (373-22) 46-66-84, fax. (373-22) 46-20-05;

email: insp@igp.gov.md

5. Reprezentant

Veaceslav Eșanu (împuternicit prin procură nr. 34/17-175 din data 14.01.2022)

Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun

1. În fapt, în adresa Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, la data de 19 august 2021 cu o cerere de chemare în judecată s-a adresat reclamantul Poparcea Valeriu către Inspectoratul național de securitate publică prin care solicită anularea actului administrativ individual defavorabil și anume deciziei Inspectoratului național de securitate publică nr. 34/17-4891 din 28.06.2021.

2. În cadrul contestației, reclamatul Poparcea Valeriu a solicitat anularea deciziei Inspectoratului național de securitate publică nr. 34/17-4891 din 28.06.2021, pentru motiv că aceasta nu corespunde prevederilor imperative ale legii.

3. În această ordine de idei, Inspectoratul național de securitate publică la data de 28.05.2021 a supus controlului activitatea Organizației particulare de Pază „Combat-Service” SRL (mun. Chișinău, str. Miron Costin 1/4), în temeiul prevederilor art.11 lit.d) din Legea nr.283/2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază și în baza delegării nr.34/17-3529 din 07.05.2021, la compartimentul respectării și executării prevederilor Legii nr.283/2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază, precum și a Hotărârii Guvernului nr.667/2005 cu privire la măsurile de realizare a legii nominalizate.

4. Astfel, s-a stabilit că cet. Poparcea Valeriu este angajat în cadrul organizației de pază „Combat-Service” SRL, iar urmare verificării în Registrul Informațional Criminologic și Criminalist (F-246) a angajaților organizație particulare de pază s-a constatat că cet. Poparcea Valeriu a fost condamnat pe faptul săvârșirii infracțiuni prevăzute de art. 145 alin. (2), (Furt din avutul proprietarului) în anul 1981 și art. 119 alin. (3), (Sustragerea de bunuri din avutul proprietarului săvârșit prin furt) în anul 1992 Cod penal (redacția anului 1961).

5. Prin urmare, în conformitate cu prevederile art. 16 alin. (6) lit. e) din Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, precum și întru executarea prevederilor Legii nr. 283/2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază, Inspectoratul național de securitate publică a înaintat o prescripție privind lichidarea încălcărilor stabilite în cadrul controlului, astfel încât SRL „Combat-Service” a fost obligată să-și conformeze activitatea potrivit prevederilor art. 22¹ alin. (1) lit. c) pct. 6 din Legea nr. 283/2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază se va preciza conform prevederilor art. 22¹ alin. (1) lit .c) din Legea nr.283/2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază, **în activitate particulară de pază pot fi încadrate doar persoanele care:** 1) au împlinit vârsta de 18 ani; 2) sânt cetățeni ai Republicii Moldova; 3) au cel puțin studii gimnaziale; 4) nu se află la evidență la medicul narcolog sau psihiatru; 5) nu au fost sancționate pentru contravenții ce atentează la ordinea publică și la securitatea publică; 6) **nu au fost condamnate pentru infracțiuni săvârșite cu intenție, conform unei hotărâri judecătorești definitive;** 7)sânt absolvenți de cursuri de calificare la instituțiile de învățământ acreditate conform legii sau își asumă responsabilitatea ca, în decurs de 3 luni de la data angajării, să frecventeze și să absolvească astfel de cursuri.

6. Ulterior, la data de 21.06.2021 reclamantul a înaintat o cerere în adresa Inspectoratului național de securitate publică prin care solicită confirmarea faptului privind întrunirea condițiilor pentru a activa în cadrul unei organizații de pază, care a fost examinată cu refuz, din considerent că conform prevederilor art. 22¹ alin. (1) lit. c) pct. 6 din Legea nr. 283/2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază, în activitatea de pază nu pot fi încadrate persoane care au fost condamnate pentru infracțiuni săvârșite cu intenție, conform unei hotărâri judecătorești definitive, iar reclamantul a fost condamnat pe faptul săvârșirii infracțiuni prevăzute de art.145 alin.(2) în anul 1981 și art.119 alin.(3) în anul 1992 (redacția anului 1961) Cod penal, refuzul confirmării a fost comunicat prin decizia nr.34/17-4891 din 28.06.2021.

7. Pe motiv că Inspectoratul național de securitate publică a respins cerea prealabilă ca neîntemeiată, reclamantul Poparecea Valeriu a înaintat cerere de chemare în judecată.

Prezenta sesizare este întocmită în vederea examinării sub toate aspectele pricinii aflate pe rol în instanța de drept comun.

C. Obiectul sesizării

Prezenta sesizare are ca obiect-solicitarea de verificare a corespunderii constituționalității dispozițiilor art. 22¹ alin. (1) lit. c) pct. 6 din Legea nr. 283/2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază combinat cu prevederile art. 111 alin. (3) și art. 112 alin. (2) din Cod penal. Din interpretarea sistematică nu se desprinde clar și previzibil, dacă persoanele care au fost condamnate pentru infracțiuni săvârșite cu intenție, conform unei hotărâri judecătorești definitive pot fi încadrate în activitatea particulară de detectiv și pază odată cu stingerea antecedentelor penale în privința lor.

Este de reținut că conform, art. 22¹ din Legea nr. 283/2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază reglementează condițiile de autorizare a activității particulare de pază, iar la art. (1) lit. c) sunt reglementate exhaustiv condițiile la încadrarea persoanelor în activitatea particulară de pază, astfel pot fi încadrate persoanele care:

- au împlinit vârsta de 18 ani;
- sânt cetățeni ai Republicii Moldova;
- au cel puțin studii gimnaziale;
- nu se află la evidență la medicul narcolog sau psihiatru;
- nu au fost sancționate pentru contravenții ce atentează la ordinea publică și la securitatea publică;
- **nu au fost condamnate pentru infracțiuni săvârșite cu intenție, conform unei hotărâri judecătorești definitive;**
- sânt absolvenți de cursuri de calificare la instituțiile de învățământ acreditate conform legii sau își asumă responsabilitatea ca, în decurs de 3 luni de la data angajării, să frecventeze și să absolutească astfel de cursuri.

Urmează să remarcăm că, în activitatea particulară de pază nu pot fi încadrate persoane anterior condamnate pentru infracțiuni săvârșite cu intenție, conform unei hotărâri judecătorești definitive, iar pe de altă parte art. 111, alin. (3) și art. 112 alin. (2) din Codului penal prevede că odată cu stingerea antecedentelor penale se anulează toate incapacitățile și decăderile din drepturi legate de antecedentele penale.

D. LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

CONSTITUȚIA REPUBLICII MOLDOVA

Articolul 1

Statul Republica Moldova

„(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sânt garantate”.

Articolul 16

Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sânt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială”.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție”.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative”.

Articolul 43

Dreptul la muncă și la protecția muncii

„(1) Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului”.

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sânt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății”.

Declarația Universală a Drepturilor Omului aderarea la Declarație prin Hotărârea
Parlamentului nr. 217/1990

Articolul 7

„Toți oamenii sunt egali în fața legii și au dreptul fără deosebire la o protecție egală a legii. Toți oamenii au dreptul la o protecție egală împotriva oricărei discriminări care ar încălca prezenta Declarație și împotriva oricărei provocări la o astfel de discriminare”.

Articolul 23

„1. Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la ocrotire împotriva șomajului”.

Articolul 29

„2. În exercitarea drepturilor și libertăților sale, fiecare persoană este supusă numai îngrădirilor stabilite de lege în scopul exclusiv al asigurării recunoașterii și respectului drepturilor și libertăților celorlalți și în vederea satisfacerii cerințelor juste ale moralei, ordinii publice și bunăstării generale, într-o societate democratică”.

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție

1. În conformitate cu art. 16 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, toți cetățenii Republicii Moldova sânt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

2. Este de reținut, că în conformitate cu art. 54 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sânt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidentiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

3. Important de știut, că legea specială, după regulile generale ale dreptului, indiferent de data adoptării, dobândește superioritate față de alte legi organice după principiul „*lex specialis derogat generali*”, astfel prevederile Legii nr. 283/2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază, fac excepție de la aplicarea clasică a normelor juridice, iar restricțiile indicate în Legea respectivă sunt în interesul superior al comunității și se aplică exhaustiv în condițiile prevăzute de către aceasta, respectiv în cazul dat restrângerea unor drepturi se impune în scopul apărării ordinii publice, care reprezintă un ansamblu de dispoziții prin care se asigură liniștea publică, armonia socială, respectul față de lege și decizii legitime ale autorităților publice.

4. Urmează să constatăm că, nu are relevanță dacă antecedentele penale au fost sau nu stinse sau reabilitat în drepturi, or, acesta anterior a fost condamnat prin hotărâre judecătorească la pedeapsă penală, pentru infracțiuni comise cu intenție. Afară de aceasta, dreptul de a activa în cadrul unei organizații de pază nu reprezintă un drept absolut al omului, dar un drept relativ.

5. Subsidiar, reabilitarea nu duce în mod automat la dobândirea dreptului de referință, or, prin reabilitare se înțelege reintegrarea socială a persoanei, iar dreptul de a activa în cadrul unei organizații de pază poate fi obținut doar în condițiile exprese și imperative stabilite la Legea nr. 283/2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază, care urmează a fi îndeplinite cumulativ.

6. Totodată, art. 43 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova statuează că orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.

7. Astfel, dispozițiile art. 22¹ alin. (1) lit. c) pct. 6 din Legea nr. 283/2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază combinat cu prevederile art. 111 alin. (3) și art. 112 alin. (2) din Cod penal au creat incertitudine și neclaritate, prin urmare devine dificil de apreciat dacă persoanele anterior condamnate pentru infracțiuni săvârșite cu intenție conform unei hotărâri judecătorești definitive pot fi încadrate în activitatea de pază odată cu stingerea antecedentelor penale sau reabilitate, iar justițiabilii vor

interpreta diferit dispozițiile analizate, în funcție de: nivelul de instruire, concepții, experiența de viață, opiniile și convingerile personale, alți factori, ceea ce s-a întâmplat în prezenta cauză.

8. Mai mult ca atât, textul art. 22¹ alin. (1) lit. c) pct. 6 din Legea nr. 283/2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază nu face trimitere la noțiunea de antecedente penale sau la reabilitarea persoanei, or hotărârile judecătorești definitive prevăd reguli privind măsurile coercitive și modalitatea de aplicare a acestora constată existența faptei, a persoanei care a săvârșit-o și a vinovăției acesteia, vom reține că în textul art. 22¹ alin. (1) lit. c) pct. 6 din Legea nr. 283/2003 legiuitorul a reglementat și faptul că această prevedere se răsfrânge doar asupra infracțiunii săvârșite cu intenție în baza unei hotărâri judecătorești definitive.

9. Or, art. 22¹ alin. (1) lit. c) din Legea nr. 283/2003, expres, cert și imperativ stabilește condițiile de angajare și dreptul de a activa în cadrul unei organizații de pază.

10. Vom reaminti, că principiul legalității presupune ca legea să definească în mod clar și accesibil procedura care urmează a fi realizată la aplicarea normelor, astfel în cât persoanele abilitate să aplice legea, cât și societatea civilă să poată să înțeleagă și, într-o anumită măsură, să prezică ceea ce se permite și ceea ce nu permite. Această cerință capătă și mai multă forță atunci când neclaritatea poate aduce atingerea unuia dintre participanți în proces.

11. Subsidiar, condiția accesibilității presupune ca textele de lege să poată fi cunoscute de către destinatari, astfel în cât ca orice persoană să poată să dispună de informații privind normele juridice aplicabile într-un caz concret.

12. Totodată, Constituția stabilește libertatea și egalitatea muncii prin prevederea că orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului. Dreptul la muncă presupune, în primul rând, libera alegere a muncii, adică libertatea alegerii profesiei și a locului de muncă. Libertatea de a munci, fiind fundamentală pentru individ, este fundamentală și pentru societate și stat, deoarece numai forța de muncă poate crea valori, iar plasarea forței de muncă în comerțul juridic, prin libertatea alegerii locului de muncă, o transformă în marfă care respectă regulile piețe.

13. Restrângerea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența drepturilor sau a libertăților fundamentale garantate de constituție.

14. Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002 la art. 110 stabilește în mod expres că, antecedentele penale reprezintă o stare juridică a persoanei, ce apare din momentul rămânerii definitive a sentinței de condamnare generând consecințe de drept nefavorabile pentru condamnat până la momentul stingerii antecedentelor penale sau reabilitării.

15. De asemenea, în sensul normelor art. 111 alin. (3) și art. 112 alin. (2) din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002, stingerea antecedentelor penale, precum și reabilitarea anulează toate incapacitățile și decăderile legate de antecedente penale, or prin reabilitare se înțelege reintegrarea socială a persoanei prin înlăturarea pentru viitor

a tuturor incapacităților și interdicțiilor ce decurg în general dintr-o hotărâre a unui organ judiciar și prin repunerea lui, în plan moral și social, *în situația pe care o avea înainte de condamnare sau liberare de răspundere penală*. Însă la reabilitarea judecătorească nu se rezolvă chestiuni pentru care legea expres prevede că faptul condamnării persoanei, o restricționează în practicarea anumitor domenii de activitate.

16. Totodată, se comunică că conform prevederilor art. 3 din Legea nr. 283/2003, activitatea particulară de pază reprezintă un gen de activitate autorizat de acordarea a serviciilor de pază întru apărarea vieții, sănătății și bunurilor de către persoane specializate în domeniu, în bază de contract, conform condițiilor de autorizare.

17. Subsecvent, Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002, la art. 65 alin. (1) reglementează în mod expres instituția privării de dreptul de a exercita o anumită activitate care constă în interzicerea de a exercita o activitate de natura căreia s-a folosit condamnatul la săvârșirea infracțiunii.

18. Urmează să remarcăm, că nu există nici un text normativ care ar defini clar dacă persoanele anterior condamnate pentru infracțiuni săvârșite cu intenție, conform unei hotărâri judecătorești definitive pot fi încadrate în activitate de pază odată cu stingerea antecedentelor penale sau după reabilitarea persoanei în condițiile art. 111 alin. (3) și art. 112 alin. (2) din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002, existând riscul ca aceste prevederi să fie apreciate în baza unor criterii arbitrare și discreționare de către cei dotați cu competența aplicării legii.

19. Așadar, în lipsa unor repere fixe, inclusiv normative, aplicarea dispoziției contestate se face la discreția celor care aplică legea, justițiabilul aflându-se într-o stare de insecuritate juridică.

20. În acest sens, Curtea Europeană în jurisprudența sa a reiterat în cauza *Prigală v. Republica Moldova*, 13 februarie 2018, § § 38-40, că interpretarea extensivă defavorabilă constituie o încălcare a articolului 7 din Convenția Europeană.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării

Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt veridice.

Reprezentantul Inspectoratului național de securitate publică,
împuternicit prin procură nr. 34/17-175 din data 14.01.2022.

_____
(semnătura autorului sesizării)

Veaceslav EȘANU

ÎNCHEIERE

13.12.2022

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani)

Instanța compusă din :

Președintele ședinței, judecător specializat pentru examinarea acțiunilor

în contencios administrativ

Igor Barbacaru

Grefier

Versavia Șumilin

examinând în ședință publică, demersul reprezentantului Inspectoratului Național de Securitate Publică, Veaceslav Eșanu, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, înaintat în cadrul examinării cauzei de contencios administrativ la acțiunea depusă de către Poparcea Valeriu împotriva Inspectoratului Național de Securitate Publică și Inspectoratul General al Poliției, persoană terță SRL „Combat Service”, cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil,

a c o n s t a t a t :

La 19.08.2021, Poparcea Valeriu s-a adresat la Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani) cu cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului Național de Securitate Publică și Inspectoratul General al Poliției, solicitând :

- constatarea nesoluționării în termen de către IGP a cererii prealabile din 15.07.2021 depuse de către reclamant;

- anularea integrală a scrisorii nr. 34/17-P-795/21 din 26.07.2021 emisă de INSP prin care cererea prealabilă din 15.07.2021 depusă de reclamant a fost respinsă ca inadmisibilă.

La 06.12.2022, prin intermediul cancelariei Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) a parvenit cererea reprezentantului Inspectoratului Național de Securitate Publică, Veaceslav Eșanu, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, la care a fost anexată sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, prin care s-a solicitat : examinarea Sesizării privind excepția de neconstituționalitate a art. 22¹ alin. (1) lit. c) pct. 6 din Legea nr. 283/2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază, combinat cu prevederile art. 111 alin. (3) și art. 112 alin. (2) din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2022.

În ședința de judecată părțile au solicitat admiterea demersului reprezentantului Inspectoratului Național de Securitate Publică, Veaceslav Eșanu, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate

Examinând cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate depusă, studiind poziția părților, instanța constată necesitatea ridicării excepției de neconstituționalitate cu sesizarea Curții Constituționale, din următoarele considerente.

Conform art. 2 alin. (1) și (2) Cod Administrativ, prevederile prezentului cod determină statutul juridic al participanților la raporturile administrative, atribuțiile autorităților publice administrative și ale instanțelor de judecată competente pentru examinarea litigiilor de contencios

administrativ, drepturile și obligațiile participanților în procedura administrativă și cea de contencios administrativ.

Anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.

Conform art. 22 Cod Administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Conform art. 39 Cod Administrativ, (1) Controlul judecătoresc al activității administrative este garantat și nu poate fi îngrădit. (2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Conform art. 194 alin. (1) Cod Administrativ, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

Conform art. 195 alin. (1) Cod Administrativ, Procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

Conform art.12¹ alin.(5) CPC, Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Conform art.12¹ alin.(1), (2) CPC, În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională. La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitîndu-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții :

- a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;
- b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- d) nu există o hotărîre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate.

Conform paragrafului 82 din Hotărîrea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016, pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărîre anterioară a Curții avînd ca obiect prevederile contestate.

În paragraful 83 din Hotărîrea menționată, Curtea Constituțională a reținut că, verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale, iar judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.

Instanța constată că, la caz sunt întrunite condițiile necesare pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate stabilite în art. 12¹ alin. (2) CPC și de Curtea Constituțională în Hotărârea nr. 2 din 09 februarie 2016.

La caz, obiectul cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate constituie prevederile art. 22¹ alin. (1) lit. c) pct. 6 din Legea nr. 283/2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază, combinat cu prevederile art. 111 alin. (3) și art. 112 alin. (2) din Codul penal al Republicii Moldova.

Instanța atestă că obiectul excepției de neconstituționalitate face parte din categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit. a) din Constituție, excepția este ridicată de către reprezentantul Inspectoratului Național de Securitate Publică, Veaceslav Eșanu, care este parte a prezentului litigiu, iar prevederile contestate sunt aplicabile cauzei.

Totodată, s-a constatat că o hotărâre anterioară a Curții Constituționale, având ca obiect prevederile invocate de solicitant nu există, motiv din care cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate urmează a fi admisă.

Instanța menționează că cererea de sesizare a Curții Constituționale privind verificarea constituționalității normei indicate supra, depusă de reprezentantul Inspectoratului Național de Securitate Publică, constituie o prerogativă a părții din proces.

Prin urmare, prevederile legale a căror control constituțional se solicită de către reprezentantul Inspectoratului Național de Securitate Publică sunt pertinente soluționării litigiului dedus judecării, or, excepția de neconstituționalitate este ridicată asupra prevederilor ce urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei.

În urma celor relatate, instanța ajunge la concluzia de a admite cererea depusă de către reprezentantul Inspectoratului Național de Securitate Publică privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 22¹ alin. (1) lit. c) pct. 6 din Legea nr. 283/2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază, combinat cu prevederile art. 111 alin. (3) și art. 112 alin. (2) din Codul penal al Republicii Moldova, și sesizarea Curții Constituționale referitor la excepția de neconstituționalitate, cu amânarea examinării cauzei până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate.

În conformitate cu prevederile art. 12¹ CPC, art. 230 Cod Administrativ, instanța,

d i s p u n e :

Cererea înaintată de către reprezentantul Inspectoratului Național de Securitate Publică, Veaceslav Eșanu, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, *se admite.*

Se transmite Curții Constituționale sesizarea depusă de către reprezentantul Inspectoratului Național de Securitate Publică, Veaceslav Eșanu, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 22¹ alin. (1) lit. c) pct. 6 din Legea nr. 283/2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază, combinat cu prevederile art. 111 alin. (3) și art. 112 alin. (2) din Codul penal al Republicii Moldova.

Se amână examinarea cauzei de contencios administrativ Poparcea Valeriu împotriva Inspectoratului Național de Securitate Publică și Inspectoratul General al Poliției, persoană terță SRL „Combat Service”, cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecător
Copia corespunde originalului

Igor Barbacaru